

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 17/02-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť Ing. arch. M. K. a Ing. arch. V. K., obaja bytom P., zastúpených advokátom JUDr. V. S., K., vo veci porušenia ich základných práv a slobôd podľa čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 44 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutiami Obvodného úradu životného prostredia Piešťany č. Výst. 1471/93-Ro zo 7. septembra 1993 a č. Výst. 2479/93-Ro z 10. novembra 1993, rozhodnutiami Okresného úradu v Piešťanoch, odboru životného prostredia, č. Výst. 1999/16151-Mi z 24. novembra 1999 a č. Výst. 2001/09659-Mi zo 14. mája 2001 a rozhodnutím Krajského úradu v Trnave, odboru životného prostredia, č. KÚ-OŽP-2/07112/2001/Vá z 19. júla 2001 vydanými v stavebnom konaní týkajúcom sa rekonštrukcie a dostavby Liečebného domu Slovan v Piešťanoch a 27. februára 2002 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť Ing. M. K. a Ing. arch. V. K. v časti namietajúcej porušenie svojich základných práv a slobôd podľa čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 44 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutiami Obvodného úradu životného prostredia Piešťany č. Výst. 1471/93-Ro zo 7. septembra 1993 a č. Výst. 2479/93-Ro z 10. novembra 1993, rozhodnutím Okresného úradu v Piešťanoch, odboru životného prostredia, č. Výst. 1999/16151-Mi z 24. novembra 1999 a č. Výst. 2001/09659-Mi zo 14. mája 2001 a rozhodnutím Krajského úradu v Trnave, odboru životného prostredia,

č. KÚ-OŽP-2/07112/2001/Vá z 19. júla 2001 vydanými v stavebnom konaní týkajúcom sa rekonštrukcie a dostavby Liečebného domu Slovan v Piešťanoch o d m i e t a z dôvodu svojej nepríslušnosti.

2. Ústavnú sťažnosť Ing. arch. M. K. a Ing. arch. V. K. v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nečinnosťou mesta Piešťany po vydaní rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia č. Výst. 1471/93-Ro zo 7. septembra 1993 o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

3. Ústavnú sťažnosť Ing. arch. M. K. a Ing. arch. V. K. v časti požadujúcej prikázanie mestu Piešťany začať konanie podľa § 122 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 1 000 000 Sk o d m i e t a pre nedostatok svojej právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 1. októbra 2001 doručené podanie Ing. arch. M. K. a Ing. arch. V. K. (ďalej len „sťažovatelia“), obaja bytom P., označené ako „Porušovanie základných ľudských práv a slobôd, politických práv a perzekúcia Okresným úradom v Piešťanoch, mestom Piešťany, Krajským úradom v Trnave v súvislosti s privatizáciou SLK, a. s., a stavbou: liečebný dom Slovan – rekonštrukcia a dostavba“ podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) s prílohami. Keďže sťažovatelia neboli zastúpení advokátom, ústavný súd ich 9. novembra 2001 vyzval na jeho ustanovenie a po splnení tejto požiadavky im 27. novembra 2001 poslal výzvu na spresnenie ústavnej sťažnosti s poučením o jej zákonom predpísaných

náležitostiach. Dňa 10. decembra 2001 dostal ústavný súd od ustanoveného právneho zástupcu sťažovateľov advokáta JUDr. V. S., K., podanie označené ako „Spresnenie ústavnej sťažnosti k sp. zn. Rvp 568/01-18 vo veci porušenia základných práv a slobôd zaručených čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 44 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky konaním Okresného úradu v Piešťanoch, Krajského úradu v Trnave a Mestom Piešťany“.

Z obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľov vyplynulo: „Listom zo dňa 06. 06. 2000 sťažovatelia požiadali odbor životného prostredia Okresného úradu (ďalej OÚ) Piešťany o zaslanie stavebného povolenia týkajúceho sa stavby „Liečebný dom Slovan – rekonštrukcia a dostavba“ v Piešťanoch – Sad A. Kmeťa.

Zmienené stavebné povolenie bolo dňa 07. 09. 1993 vydané Obvodným úradom životného prostredia Piešťany pod č. Výst. 1471/93-Ro na základe žiadosti Slovenských liečebných kúpeľov, š. p. Piešťany s tým, že predmetná stavba sa mala realizovať aj na pozemku parc. č. 1912/6, ktorá bola po ZMVM prečíslovaná na parc. č. 7906. ...

Spomínané stavebné povolenie nebolo doručené sťažovateľom, ani ostatným vlastníkom susedných pozemkov a stavieb. ...

Rozhodnutím číslo Výst. 2479/93-Ro z 10. 11. 1993 Obvodný úrad životného prostredia Piešťany povolil zmenu nedokončenej stavby v plnom rozsahu včítane podzemných garáží a prístupovej cesty. Toto rozhodnutie taktiež nebolo doručené sťažovateľom, napriek tomu, že stavebný úrad deklaroval preskúmanie žiadosti o povolenie zmeny stavby podľa ustanovenia § 68 ods. 2 SZ.

Na základe žiadosti stavebníka – Slovenské liečebné kúpele a. s. Piešťany, rozhodnutím odboru životného prostredia OÚ v Piešťanoch č. Výst. 1999/16151-Mi z 24. 11. 1999 bola povolená zmena termínu dokončenia stavby najneskôr do 30. 06. 2001. ... ani toto rozhodnutie sťažovateľom doručené nebolo. ...

Listom číslo 2000/10416 z 29. 06. 2000 OÚ v Piešťanoch – odbor životného prostredia oznámil sťažovateľom, že po preskúmaní kompletného spisového materiálu zistili, že v prípade parc. č. 1912/6 (teraz parc. č. 7906) im mali byť priznané práva účastníkov konania.“

Dňa 5. júla 2000 odbor životného prostredia Okresného úradu v Piešťanoch zaslal sťažovateľom tri rozhodnutia o stavebnom povolení, resp. o zmene stavby, a to zo 7. septembra 1993 (stavebné povolenie na stavbu Liečebný dom Slovan – rekonštrukcia a dostavba), z 22. decembra 1993 (zmena nedokončenej stavby) a napokon z 24. novembra 1999 (zmena stavby pred dokončením) s upozornením, že tieto už nadobudli právoplatnosť. Sťažovatelia preto poslali 24. júla 2000 proti týmto rozhodnutiam svoje písomné „námietky“, na ktoré reagoval Okresný úrad v Piešťanoch, odbor životného prostredia, 11. augusta 2000 tak, že požiadavky v nich obsiahnuté si „musíte doriešiť v občianskoprávnom konaní cestou súdu“, pretože „Stavebné konanie je ukončené právoplatným stavebným povolením a o jeho nezákonnosti môže rozhodnúť iba príslušný súd“.

„Listom z 24. 07. 2000 sa sťažovatelia obrátili na primátora mesta Piešťany, v ktorom ho v súvislosti s vydaným stavebným povolením v zmysle § 122 SZ požiadali o zjednanie okamžitej nápravy. Sťažovatelia pritom poukazovali napr. na rozpor stavebného povolenia s územným rozhodnutím a s ÚPN SÚ Piešťany, zrušenie inžinierskych sietí vo verejnej komunikácii. Primátor mesta Piešťany svoju odpoveď č. j. 1393/2000 spolu s návrhom sťažovateľov odstúpil OÚ v Piešťanoch a Krajskému úradu v Trnave. Odbory životného prostredia OÚ v Piešťanoch a KÚ v Trnave sťažovateľom oznámili, že svoje nároky z titulu nezákonnosti stavebného povolenia a náhrady škody môžu uplatniť na príslušnom súde.“

Dňa 21. marca 2001 bolo sťažovateľom ako účastníkom stavebného konania doručené oznámenie Okresného úradu v Piešťanoch, odboru životného prostredia, č. Výst. 2001/09659-Mi zo 16. marca 2001 o začatí stavebného konania a upustení od ústneho konania týkajúce sa vylúčenia objektu „Podzemné garáže“ a zmeny termínu dokončenia stavby do 31. júla 2002. Okresný úrad Piešťany, odbor životného prostredia, však svojím rozhodnutím č. Výst. 2001/09659-Mi zo 14. mája 2001 sťažovateľom postavenie účastníkov konania nepriznal a z ďalšieho konania ich vylúčil, pretože „v rámci začatého stavebného konania bolo zistené, že priznanie postavenia účastníkov... bolo neopodstatnené“. Na základe odvolania sťažovateľov z 30. mája 2001 proti tomuto

rozhodnutiu Krajský úrad v Trnave 19. júla 2001 (KÚ-OŽP-2/07112/2001/Vá) toto rozhodnutie Okresného úradu v Piešťanoch potvrdil a odvolanie sťažovateľov zamietol. Podľa názoru sťažovateľov však: „Odbory životného prostredia OÚ Piešťany a KÚ v Trnave sa mali pri svojom rozhodovaní v prvom rade vyporiadať s otázkou, ktorým právnickým a fyzickým osobám bolo podľa zákona potrebné priznať postavenie účastníka konania v súvislosti s rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia Piešťany č. Výst. 1471/93-Ro z 07. 09. 1993 bez ohľadu na to, kedy toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

Je zarážajúce, že zainteresované orgány štátnej správy a samosprávy od r. 1993 ignorovali platnú právnu úpravu a svojim nesprávnym postupom porušovali základné práva sťažovateľov garantované v čl. 12 ods. 1, 4, čl. 20 ods. 1, 3, čl. 44 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Na základe uvedených argumentov, ako aj predložených písomných podkladov sťažovatelia požiadali, aby ústavný súd ich ústavnej sťažnosti vyhovel a podľa čl. 127 ústavy rozhodol takto:

„1. Obvodný úrad životného prostredia Piešťany – oddelenie územného rozvoja a štátnej stavebnej správy rozhodnutím č. Výst. 1471/93-Ro z 07. 09. 1993 a rozhodnutím č. Výst. 2479/93-Ro z 10. 11. 1993, Okresný úrad v Piešťanoch – odbor životného prostredia rozhodnutím č. Výst. 1999/16151-Mi z 24. 11. 1999 a rozhodnutím č. Výst. 2001/09659-Mi z 14. 05. 2001 porušili základné práva a slobody Ing. arch. M. K. a Ing. arch. V. K. zaručené v čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, právo na priaznivé životné prostredie zaručené v čl. 44 ods. 1 a právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Krajský úrad v Trnave – odbor životného prostredia rozhodnutím č. KÚ-OŽP-2/07112/2001/Vá z 19. 07. 2001 porušil základné práva a slobody Ing. arch. M. K. a Ing. arch. V. K. zaručené v čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 20 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, právo na priaznivé životné prostredie zaručené v čl. 44 ods. 1 a právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Ruší rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia Piešťany – oddelenie územného rozvoja a štátnej stavebnej správy č. Výst. 1471/93-Ro z 07. 09. 1993

a č. Výst. 2479/93-Ro z 10. 11. 1993, rozhodnutia Okresného úradu v Piešťanoch – odbor životného prostredia č. Výst. 1999/16151-Mi z 24. 11. 1999 a č. Výst. 2001/09659-Mi z 14. 05. 2001 a rozhodnutie Krajského úradu v Trnave – odbor životného prostredia č. KÚ-OŽP-2/07112/2001/Vá z 19. 07. 2001 a vec vracia na ďalšie konanie Okresnému úradu v Piešťanoch – odbor životného prostredia.

4. Mesto Piešťany svojim konaním spočívajúcim v nečinnosti v stavebnom konaní po vydaní rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia Piešťany č. Výst. 1471/93-Ro z 07. 09. 1993 porušilo právo Ing. arch. M. K. a Ing. arch. V. K. na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

5. Ukladá Mestu Piešťany, aby vo veci stavby „Liečebný dom Slovan – rekonštrukcia a dostavba“ na pozemkoch parc. č. 7904, 7906, 7908, 7909, 7910, 7911 v kat. úz. Piešťany zahájilo konanie v zmysle ustanovenia § 122 zák. č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon).

6. Podľa článku 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva manželom Ing. arch. M. K. a Ing. arch. V. K. finančné zadostučinenie vo výške 1.000.000,- Sk.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti poskytuje ochranu základným právam a slobodám fyzických osôb a právnických osôb. V súlade s tým rozhodoval o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb doručených ústavnému súdu do 31. decembra 2001 podľa čl. 127 ústavy (v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2001) proti právoplatným rozhodnutiam miestnych orgánov štátnej správy a územnej samosprávy, ktorými boli porušené základné práva a slobody občanov, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodoval iný súd.

Ako z obsahu, tak aj z petitu podania sťažovateľov bolo zrejmé, že ide o ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy (v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2001), ktorou sťažovatelia (fyzické osoby) namietali porušenie svojich základných práv a slobôd konaním

a rozhodnutiami orgánov štátnej správy a územnej samosprávy v označených stavebných konaniach Obvodného úradu životného prostredia Piešťany č. Výst. 1471/93-Ro zo 7. septembra 1993 a č. Výst. 2479/93-Ro z 10. novembra 1993, Okresného úradu v Piešťanoch, odboru životného prostredia, č. Výst. 1999/16151-Mi z 24. novembra 1999, č. Výst. 2001/09659-Mi zo 14. mája 2001 a Krajského úradu v Trnave, odboru životného prostredia, č. KÚ-OŽP-2/07112/2001/Vá z 19. júla 2001.

Podľa čl. 127 ústavy: „Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach proti právoplatným rozhodnutiam ústredných orgánov štátnej správy, miestnych orgánov štátnej správy a orgánov územnej samosprávy, ktorými boli porušené základné práva a slobody občanov, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.“ Záonné podmienky konania o ústavnej sťažnosti sú uvedené v § 49 až 58 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a dôvody na jej odmietnutie v § 25 ods. 2 citovaného zákona.

1. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval a v časti namietajúcej porušenie ich základných práv a slobôd rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia Piešťany č. Výst. 1471/93-Ro zo 7. septembra 1993, rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia Piešťany č. Výst. 2479/93-Ro z 10. novembra 1993 a rozhodnutím Okresného úradu v Piešťanoch, odboru životného prostredia, č. Výst. 1999/16151-Mi z 24. novembra 1999 (rozhodnutia o stavebnom povolení, resp. o povolenie zmeny stavby) ju bol nútený odmietnuť z dôvodu svojej nepríslušnosti, pretože „Ak zákon priznáva fyzickej osobe oprávnenie navrhnuť preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej správy v správnom súdnictve, je vylúčená právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky“ (I. ÚS 69/96). Keďže sťažovatelia namietali, že k porušeniu ich základných práv a slobôd podľa čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 44 a čl. 46 ods. 1 ústavy došlo z toho dôvodu, že ich príslušný stavebný úrad v Piešťanoch neprizval za účastníkov stavebného konania [napriek tomu, že podľa ich názoru spĺňali podmienky § 59 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“)],

ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ich ústavnej sťažnosti skúmal, či rozhodnutie stavebného úradu, ktorému predchádzalo stavebné konanie poznačené takýmto nedostatkom, nie je možné napadnúť žalobou pred všeobecnými súdmi, a zistil, že tomu tak je. Podľa § 250 ods. 2 a § 250b ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) žalobu v správnom súdnictve môže podať aj osoba, „s ktorou sa v správnom súdnictve nekonalo ako s účastníkom, hoci sa s ňou ako s účastníkom konať malo“ (§ 250 ods. 2), resp. žalobu môže podať aj ten, „kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom konania malo konať“ (§ 250b ods. 2), pričom rozhodnutie o stavebnom povolení nie je z preskúmavania súdov v správnom súdnictve vylúčené (príloha A k OSP). Aj ústavný súd už rozhodol: „Stavebné povolenie je rozhodnutím orgánu verejnej správy, zákonnosť ktorého preskúmajú výlučne všeobecné súdy“ (II. ÚS 27/94).

Keďže základná príčina porušenia základných práv a slobôd podľa sťažovateľov spočívala v tom, že neboli prizvaní ako účastníci stavebných konaní, a keďže rozhodnutie správneho orgánu vydané v takomto konaní bolo možné napadnúť žalobou v správnom súdnictve podľa § 244 a nasl. OSP (a nie pred ústavným súdom v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy), bolo treba ich ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základných práv označenými rozhodnutiami stavebných úradov odmietnuť pre nepríslušnosť ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K tejto časti ústavnej sťažnosti považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že sťažovatelia mali prístup k informáciám o začatí územného konania týkajúceho sa stavby Liečebný dom Slovan – rekonštrukcia a dostavba. Ako totiž vyplýva z listu mesta Piešťany sťažovateľom zo 16. augusta 2000 č. j. 1393/2000: „V štádiu územného konania bolo rozhodnutie o umiestnení stavby vyvesené verejnou vyhláškou v úradných tabuliach mesta, čím bolo umožnené reagovať na predmetnú stavbu všetkým tým, ktorých vlastnícke alebo iné práva mohli byť výstavbou dotknuté.“

Napriek skutočnosti, že stavebné konanie bolo začaté v roku 1993, samotní sťažovatelia sa začali domáhať vstupu do neho až v júni 2000. K uvedenému je potrebné

uviesť, že pozemok, ktorého sa stavebné konanie dotýkalo, bol sťažovateľom vrátený v rámci reštitúcií v roku 1992 a jeho výlučnými vlastníkmi sa stali v roku 1995.

2. Z dôvodu svojej nepríslušnosti bol ústavný súd nútený odmietnuť ústavnú sťažnosť aj v časti namietajúcej porušenie základných práv sťažovateľov podľa čl. 12 ods. 1 a 4, čl. 20 ods. 1 a 3, čl. 44 a čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím Okresného úradu v Piešťanoch, odboru životného prostredia, č. Výst. 2001/09659-Mi zo 14. mája 2001, ktorým boli vylúčení zo stavebného konania, ako aj rozhodnutím Krajského úradu v Trnave, odboru životného prostredia, č. KÚ-OŽP-2/07112/2001/Vá z 19. júla 2001, ktorým bolo toto rozhodnutie Okresného úradu v Piešťanoch, odboru životného prostredia, potvrdené. Aj v tomto prípade mali sťažovatelia k dispozícii žalobu v správnom súdnictve pred všeobecnými súdmi, prostredníctvom ktorej mohli napadnúť zákonnosť rozhodnutia stavebného úradu vydaného v konaní, z účasti v ktorom boli sťažovatelia vylúčení.

3. Keďže v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy bolo do 31. decembra 2001 možné rozhodovať iba o tom, či k porušeniu základných práv a slobôd došlo právoplatným rozhodnutím orgánu štátnej správy a územnej samosprávy a keďže mesto Piešťany nevydalo ani v stavebnom a ani v inom konaní (napríklad podľa § 122 stavebného zákona) žiadne právoplatné rozhodnutie, bolo potrebné odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľov ako zjavne neopodstatnenú aj v časti namietajúcej porušenie ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy konaním mesta Piešťany spočívajúce podľa navrhovateľov „v nečinnosti v stavebnom konaní po vydaní rozhodnutia Obvodného úradu životného prostredia Piešťany z 7. 9. 1993“.

4. Z nedostatku svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde bolo napokon potrebné odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľov aj v časti požadujúcej uloženie povinnosti mestu Piešťany na začatie konania podľa § 122 stavebného zákona, ako aj priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľom vo výške 1 000 000,-- Sk, pretože tieto netvorili súčasť konania o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy (v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2001).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. februára 2002